

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

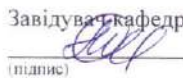
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
навчальної дисципліни «Догляд за хворими (практика)»

Вибірковий освітній компонент
Формат освітнього компонента змішаний (очний та дистанційний)
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 221 «Стоматологія»
Освітньо-професійна програма Стоматологія
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс другий

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Протокол від
"30" серпня 2021 року № 11

Завідувач кафедри
 проф. Оспанова Т.С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем терапевтичного профілю

Протокол від
"31" серпня 2021 року № 1

Голова
 проф. Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Оспанова Т.С., зав. кафедри ПВМ №2 та медсестринства, професор, д.мед.н.
2. Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
3. Авдєєва О.В. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
4. Болокадзе Є.О. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
5. Піонова О.М. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
6. Борзенко А.Б. асистент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, к.мед.н

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
Професійні інтереси: терапія, імунологія, алергологія
Контактний тел. та E-mail викладача +380972934789 ty.khimich@knmu.edu.ua
2. Авдєєва О.В. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
Професійні інтереси: терапія, нефрологія, пульмонологія,
Контактний тел. та E-mail викладача +380504005235 ov.avdieieva@knmu.edu.ua
3. Болокадзе Є.О. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
Професійні інтереси: терапія,пульмонологія,
Контактний тел. та E-mail викладача +380662806391 yo.bolokadze@knmu.edu.ua
4. Піонова О.М. доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
Професійні інтереси: терапія, , пульмонологія,
Контактний тел. та E-mail викладача +380506050642 om.pionova@knmu.edu.ua
5. Борзенко Алла Борисівна- асистент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, к. мед. н.
Професійні інтереси: терапія, кардіологія
Контактний тел. та E-mail викладача +380507047777, ab.borzenko@knmu.edu.ua

Інформація про консультації Очні консультації: згідно розкладу кафедри на базі кафедри - обласної клінічної лікарні та Диспансер протирадіаційного захисту населення за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем з використанням ресурсів системи Moodle. (<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>)

Локація. Місце проведення лекцій та практичних занять: лекційна зала та учбові кімнати кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, і (вул. Тринклера 3)
Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-11⁵⁰/13²⁰-17¹⁰ у відповідності до розкладу);

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Догляд за хворими (практика)» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарта вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «Стоматологія»

«Догляд за хворими» (практика) є першою клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається знайомство студента із роботою медичних закладів стаціонарного типу, перший контакт із хворими, формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки. Навчальна дисципліна «Догляд за хворими» передбачає вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого, у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень, а також опанування найпростішими маніпуляціями надання першої медичної допомоги при невідкладних станах.

Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень. Відповідно до цього, програма дисципліни структурована на 3 розділи

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Догляд за хворими» є комплекс заходів, спрямованих на створення сприятливих умов успішного лікування хворих, у тому числі хворих, полегшення їх стану і задоволення основних фізіологічних потреб організму.

Метою викладання навчальної дисципліни «Догляд за хворими (практика)» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини, із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

Міждисциплінарні зв'язки: проходження практики з догляду за хворими передбачено у III семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, а також розпочалось вивчення мікробіології, вірусології та імунології, клінічної анатомії і, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика з догляду за хворими формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін –пропедевтики внутрішньої медицини, педіатрії, внутрішньої медицини, хірургії, медичної психології, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Пререквизити: медична біологія, медична та біологічна фізика, анатомія та фізіологія людини, біоорганічна та біологічна хімія, безпека життєдіяльності:основи біоетики та біобезпеки, медична деонтологія

Постреквизити:пропедевтика внутрішньої медицина, внутрішня медицина, хірургія, інфекційні хвороби, онкологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, паліативна та хоспісна медицина, сімейна медицина.

Послання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Догляд за хворими (практика)» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини, із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Догляд за хворими (практика)» є:

- Засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування
- Набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в умовах стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму
- Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей: інтегральні:

Компетентності та результати навчання.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *інтегральна*:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– *загальні*:

1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
8. Здатність працювати в команді.
9. Навички міжособистісної взаємодії.
10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- 15.

– *спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Навички опитування та огляду пацієнта.
2. Навички виконання медичних маніпуляцій.
3. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
4. Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування хворого у стаціонарі під час лікування захворювань.
5. Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні захворювань.
6. Навички надання екстреної медичної допомоги.
7. Здатність до ведення медичної документації.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 2 – Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 5 – Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 9 – Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 13 – Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу

(за списком 4).

ПРН 16.Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17.Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18.Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19.Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

- Комунікативні навички
- Здатність працювати в команді, спілкуватися з людьми і управляти конфліктами
- вміння оцінювати і аналізувати ситуації
- Здатність до Організації, планування та ефективного виконання проєктів і завдань
- Здатність виконувати роботу професійно, відповідально
- Здатність проявляти емоційний інтелект у взаємодіях з колегами, клієнтами, з керівником, почуттям такту і своєчасності реакції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 45	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		2-й або 3-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 15 год. самостійної роботи студента — 30год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Другий (магістерський) рівень	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		15 год.
		Самостійна робота
		30 год.
Індивідуальні завдання: по установі кафедри		
Вид контролю: диференційований залік		

2.2.1 Лекції - не передбачені програмою

2.2.2 Семінарські заняття – не передбачен програмою

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні принципи та організаційні засади догляду за хворими терапевтичного профілю. Структура і функції терапевтичного стаціонару	2	демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий

			дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати,	контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;
2	Оцінка загального стану хворого та правила визначення основних показників його життєдіяльності	2	-“-	-“-
3	Надання долікарської допомоги при невідкладних станах	2	-“-	-“-
4	Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими	2	-“-	-“-
5	Застосування основних видів лікарських засобів та найпростіші методи фізичної терапії. Надання допомоги при анафілаксії	2	-“-	-“-
6	Найпростіші методи фізичної терапії	2	-“-	-“-
7	Поняття про лікувальне харчування і дієтичні столи.	2	-“-	-“-
8	Залікове заняття	1	-“-	: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль; Перевірка оволодіння практичними навичками; перевірка написання звітної документації (щоденник практики)
	Всього годин	15		

2.2.4. Лабораторні заняття – не передбачані програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента	5	Самостійна робота в терапевтичному відділенні,	творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати;

			відеороліки, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, самостійна робота джерелами інформації	анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь;
2	Заповнення основної звітної документації – Щоденника виробничої практики та Підсумкового звіту	5	-“-	-“-
3	Тижневе спостереження за хворим із гарячкою, заповнення температурного листа, встановлення типу гарячки та доповідь досліджуваного випадку на занятті	5	-“-	-“-
4	Спостереження за хворими з патологією серцево-судинної системи	5	-“-	-“-
5	Спостереження за хворими пульс монологічного профілю	5	-“-	-“-
6	Спостереження за хворими із патологією органів травлення	5	-“-	-“-
	Всього годин самостійної роботи студента	30		

Методи навчання (навести лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни): лекція, розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

Підсумковий контроль: диф. залік

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація оцінювання поточного контролю. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: розв’язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов’язково проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та

	протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, мінімальна кількість балів становить 120, що є підставою для зарахування дисципліни. Студенту, який завершив вивчення дисципліни виставляється в залікову книжку «зараховано», а відомість виставляються бали від 120 до 200 та «зараховано».

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного

контролю теми на відповідному занятті та при проведенні диференційного заліку.

Основними видами самостійної роботи студентів є:

- Передаудиторна підготовка до практичних занять
- Опанування практичними навичками з догляду за хворими
- Робота у відділеннях стаціонару в обсязі обов'язків молодшої медичної сестри
- Виконання індивідуальної роботи

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Технологія оцінювання дисципліни

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо після диференційного заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за **ПНД** та **диф. заліку** і становить min – 120 до max - 200.

Якщо залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

3.2. Перелік практичних навичок до проведення диференційного заліку з дисципліни « Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення»

1. Приготувати відповідний дезинфіцируючий розчин та провести санітарну обробку приліжкових тумбочок та підвіконь у палаті.
2. Приготувати відповідний дезинфіцируючий розчин та провести вологе прибирання маніпуляційного кабінету.
3. Приготувати відповідний дезинфіцируючий розчин та провести обробку медичного приладдя для багаторазового використання (банок, термометра, наконечників клізми, підкладного судна).
4. Провести розпитування хворого та заповнити титульну сторінку історії хвороби.
5. Провести розпитування хворого та виділити основні скарги.
6. Провести вимірювання температури у хворого та оформити температурний лист.
7. Провести огляд хворого на наявність корости та педікульозу.
8. Провести вимірювання росту пацієнта стоячи, сидячи, визначити масу тіла та розрахувати індекс маси тіла.
9. Підготувати гігієнічну ванну для санітарної обробки хворого, провести її обробку та дезінфекцію після користування.
10. Продемонструвати методику транспортування хворого на ношах та перекладання його на ліжко.
11. Продемонструвати навички користування функціональним ліжком та надання відповідних положень хворому при нападі ядухи та при колапсі.
12. Дослідити у хворого пульс на променевих артеріях, зробити висновок про основні його властивості.
13. Дослідити у хворого пульс на нижніх кінцівках, зробити висновок про його відповідність нормі.
14. Виміряти хворому артеріальний тиск, зробити висновок про його відповідність нормі.
15. Провести дослідження дихання у показового хворого, зробити висновок про основні його властивості.

16. На бланку температурного листа відмітити запропоновані викладачем показники пульсу, артеріального тиску, температури тіла, зробити висновок про їх відповідність нормі та про тип температурної кривої.
17. Провести переміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.
18. Розкласти на демонстраційному столі запропоновані лікарські засоби по групах за способом введення, назвати основні способи введення препаратів.
19. Продемонструвати методику закапування крапель у вуха, ніс, очі на муляжі.
20. Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з одноразовим шприцом після його застосування.
21. Підготувати необхідні засоби та продемонструвати методику накладання зігрівального компресу.
22. Продемонструвати методику підготовки гумової грілки та пухиря з льодом і користування ними.
23. Продемонструвати методику застосування гірчичників.
24. Продемонструвати методику годування хворого, прикутого до ліжка.
25. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми, продемонструвати методику її застосування на муляжі.
26. Продемонструвати на муляжі методику користування підкладним судном та сечоприймачем у хворих чоловічої та жіночої статі.
27. Підготувати посуд для взяття аналізу сечі за Зимницьким, дати відповідні вказівки хворому.
28. Підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух важкохворому.
29. Підготувати необхідні засоби та провести профілактику утворення пролежнів.
30. Продемонструвати методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця) на фантомі

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового заняття, диф. заліка. Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення Щоденника виробничої практики (додаток 1), який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у стаціонарі. По закінченні кожного модуля виробничої практики студентом заповнюється Підсумковий звіт про виконану роботу (додаток 2). Наявність заповненого та завіреного підписом викладача Щоденника і Підсумкового звіту є обов'язковою для допуску студента до підсумкового контролю знань та практичної підготовки з дисципліни.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

За бажанням студента під час вивчення відповідних тем він може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Чергування у відділенні відповідного профілю (терапевтичного, хірургічного, педіатричного) з подальшим звітом на практичному занятті.
2. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.
3. Підготовка ілюстративних матеріалів за тематикою практичних занять.
4. Проведення бесід та лекцій для пацієнтів щодо первинної та вторинної профілактики захворювань.

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у

опитуваннях, симпозиумах, тощо):

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**)

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються студентові тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

3.6. Правила оскарження оцінки

Згідно загальних положень та наказів ХНМУ

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни(система вимог та правил, які викладач пред'являє до здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни). Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Відвідування занять та поведінка Відвідування лекцій та практичних занять студентами є обов'язковим. Не допускаються запізнення студентів на лекції та практичні заняття.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Використання електронних гаджетів дозволяється лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни(активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи). Практичні заняття передбачають:

Активну участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Заохочення та стягнення(додаткові бали за конференції, наукові дослідження, правки, поради, участь у опитуваннях). Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (повідь реферату на практичному занятті, повідь з презентацією на практичному занятті, повідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10)

додаються, як заохочувальні.

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. Розробка, оновлення та затвердження силабусу навчальної дисципліни проводиться кожного навчального року. Обов'язкове розміщення на сайті ХНМУ в профілі освітньої програми «Медицина» до 30 червня поточного навчального року для наступного навчального року;

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності (в т.ч. відповідальність за порушення академічної доброчесності). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи.

Додаток 1

ЩОДЕННИК

Проходження практики «Догляд за хворими»
студента _____ факультету _____ групи

_____ (ПІБ)

Місце проходження практики:

Кафедра _____

Клінічна база _____

Дата, години роботи *	Зміст виконаної роботи **	Підпис *** старшої медичної сестри відділення

* вказуються години роботи під час самостійної роботи

** новодиться перелік виконаних маніпуляцій та завдань з вказанням у дужках їх кількості, номера палати або назвати підрозділу відділення, де вони безпосередньо виконувались

*** виконання маніпуляцій та завдань під самостійної роботи засвідчується підписом – старшої медичної сестри відділення.

Підсумковий звіт

про виконання практичних навичок під час практики «Догляд за хворими»
студента _____ факультету _____ групи

_____ (ПІБ)

Місце проходження практики:

Кафедра _____

Клінічна база _____

№ з/п	Найменування маніпуляцій і процедур	Терапевтичне відділення
1.	Санітарно-гігієнічне прибирання приміщень	
2.	Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів	
3.	Санітарна обробка хворих	
4.	Застосування гігієнічної ванни	
5.	Транспортування хворого у відділення	
6.	Проведення антропометричних досліджень (зріст, маса тіла, об'єм грудної клітки)	
7.	Огляд хворих на наявність корости та педикульозу	
8.	Проведення розпитування хворих	
9.	Дослідження пульсу на руках	
10.	Дослідження пульсу на ногах	
11.	Вимірювання артеріального тиску	
12.	Визначення характеристик дихання	
13.	Вимірювання температури тіла	
14.	Заповнення температурних листків	
15.	Розкладання та роздавання ліків хворим	
16.	Закапування крапель у вуха, ніс, очі	
17.	Застосування гірчичників, банок, компресів	
18.	Застосування грілки, пухиря з льодом	
19.	Застосування клізм	
20.	Користування підкладним судном, сечоприймачем	
21.	Годування важкохворих	
22.	Туалет шкіри, догляд за нігтями, волоссям	
23.	Туалет порожнини рота, очей, носа	
24.	Профілактика пролежнів	
25.	Підготовка посуду для взяття аналізів	
26.	Участь у проведенні реанімаційних заходів	
27.	Підготовка інструментарію до стерилізації	
28.	Проведення проб на якість передстерилізаційної обробки	

Підпис викладача _____

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 600 с.
3. Нетяженко В.З., Щупіпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.
4. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
5. Тяжка О.В., Антошкіна А.М., Васюкова М.М., Казакова Л.М., Лутай Т.І. та ін. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навч. посіб. для мед. ВНЗ III-IV р.а. – 2-ге вид. / за ред. О.В. Тяжкої. – К. : Медицина, 2014. - 152 с.

Допоміжна

1. Дронов О.І. , Сипливий В.О., Ковальська І.О., Скомаровський О.А., Крючина Є.А. Курс лекцій з загальної хірургії: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. закл. III-IV рівнів акредитації – Вид. 2-ге, доп. – К.:, 2011. – 487 с.
2. Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В. - Полтава, 2015. - 160 с.
3. Волосовець О.П., Маркевич В.Е., Тарасова І.В., Лобода А.М. Неонатологія: навч.-метод. посіб. – Суми : СумДУ, 2011. – 214 с.
4. Практикум з пропедевтичної педіатрії з доглядом за дітьми / За ред. В.Г. Майданника, К.Д. Дуки. – К.: Знання України, 2002.– 356 с.

Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Наказ МОЗ України № 460 від 01.06.13 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій. [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
4. Наказ МОЗ № 149 від 20.03.2008 р. «Про затвердження клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
5. Наказ МОЗ України № 152 від 4.04.2005 «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною». [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
6. Глибокий анализ разных способов измерения температуры тела у детей [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gradusnik.ru/rus/doctor/ped/w10md-termometr/>

7. [Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010](#) Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>
8. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
9. [Наказ МОЗ України № 223](#) від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

10. З тем «Загальний огляд хворого»
  - <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
  - <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
11. З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.
  - http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.

Завідувач кафедри ПВМ №2 та медсестринства
д. мед. н., професор

Т.С.Оспанова